

Framtiden i våre hender

Årsmelding

2020

Innhold

1 — FORORD	03
2 — SLIK FORANDRER VI VERDEN	04
3 — SATSINGSOMRÅDENE	05
Redusert forbruk og bærekraftig produksjon	05
Trygg og bærekraftig tekstilindustri	07
Bærekraftig mat i et globalt perspektiv	07
Etske og bærekraftige investeringer	08
4 — ORGANISATORISKE MÅL	10
5 — ANSATTE OG HMS	11
6 — ØKONOMI	12
7 — STYRETS ARBEID	12
8 — VEDLEGG	14

Forord

April 2021

Hvilke ord skal jeg bruke for å beskrive ordet som har gått? Det er som om tiden har stått stille, samtidig som verden har blitt en helt annen, i løpet av ett lite år.

Som for alle andre, ble verden snudd på hodet for Framtiden i våre hender i 2020. Vår tilgang til tradisjonelle medier ble brått snevret inn, og våre kontaktflater med folk gjennom verving, arrangementer, samlinger og demonstrasjoner forsvant i perioder helt. Tilstanden for verdens klima og natur forsvant ned på den politiske prioriteringslista mange steder, og særlig i Norge.

Blant verdens største økonomier har [12 prosent](#) av krisepakkene mot korona gått til klimatiltak. Det er alt for lavt, men i Norge er resultatet enda mer nedslående. Bare 2 prosent av regjeringens krisepakker har gått til klima. Det har vært krevende å stå midt oppe i en global pandemi, hvor mulighetene for en *grønn omstart* så absolutt har vært til stede – men hvor vår tilgang til å påvirke har blitt kraftig begrenset.

Som organisasjon og kollegium har vi likevel blitt styrket på flere områder i 2020. Vi tok i bruk en digital plattform til internkommunikasjon allerede i 2018, og var dermed allerede godt i gang med videomøter og annen digitalisering før covid-19 inntraff. Rent teknisk ble overgangen til hjemmekontor smidigere for oss enn for mange andre. Vi har arrangert digitale lokallagssamlinger, personalsamlinger, holdt interne og eksterne webinarer, reparasjonskurs, kampanjekick-off, med mer. Kontakten mellom hovedkontoret og regionkontorene har sannsynligvis blitt enda bedre.

Vi gjennomførte digitalt landsmøte høsten 2020, hvor organisasjonen ble enige om å forlenge den gjeldende strategien i ett år til. I 2021 vil det gjennomføres en bred, deltagende prosess for å utarbeide en ny, femårig strategi for organisasjonen. Det blir spennende å se hvilke veivalg organisasjonen vil ta i møte med en litt annerledes verden.

På den ene siden har vi som samfunn erfart at det er mulig å ta ned tempoet. At vi ikke må gjøre ting som før. «Krise» har fått en ny og kroppslig betydning. Samtidig ser vi at ulikhetene i samfunnet øker. Vi ser at klimautslippene gjør et kraftig hopp når verdensøkonomiens hjul begynner å rulle. Det haster mer enn noensinne å kutte klimautslippene, få ned ressursforbruket og få i gang den sirkulære økonomien.

Da er det gledelig at vi har klart å øke medlemstallet til organisasjonen. I løpet av året som har gått har vi nådd en milepæl – Framtiden i våre hender har nå mer enn 40.000 medlemmer. Kanskje ser folk at en annen verden er mulig? Vi er stolte og glade for tilliten. Vi skal gjøre det vi kan for å bruke styrken og engasjementet fra våre medlemmer til å gjøre stortingsvalget i 2021 et skikkelig klimavalg.

Anja Bakken Riise,

Leder i Framtiden i våre hender

Slik forandrer vi verden

Framtiden i våre hender jobber for store, varige samfunnsendringer gjennom en kombinasjon av tre elementer: Folkelig engasjement, en tydelig formulert visjon for hvor vi skal, og konkrete milepæler på veien mot målet. Folk er ulike, noen motiveres mer av de store visjonene, andre av konkrete aktiviteter og oppnåelige mål. Framtiden i våre hender skal være en organisasjon som jobber med begge deler. Vi viser sammenhengen mellom små endringer i hverdagen og større, strukturelle endringer.

Dette gjør vi gjennom

- **Å produsere ny kunnskap.** I løpet av 2020 utarbeidet Framtiden i våre hender fem større rapporter, hvorav tre ble utgitt i 2020 og to tidlig i 2021. Disse rapportene danner faglig grunnlag for de politiske prosessene organisasjonen jobber med. De tre rapportene som ble utgitt i 2020 er skrevet av egne ansatte, om norske bankers investeringer i fiskeri og soyaproduksjon, og hvordan oljefondet investerer i selskaper som ikke når klimamålene. Menon Economics har skrevet en egen utredning om hvordan innføre populære klimaavgifter, et arbeid som FIVH koordinerte på vegne av Fagforbundet og de andre miljøorganisasjonene. Asplan Viak utførte en banebrytende rapport om såkalt "Forbruksbasert klimaregnskap" på oppdrag fra FIVH.
- **Aktiv deltakelse i samfunnsdebatten.** Det har vært krevende å skulle sette preg på den offentlige debatten i 2020. Rommet for å slippe til i redaksjonelle medier har vært sterkt begrenset, da medias oppmerksomhet nesten utelukkende har vært rettet mot Covid 19-pandemien. Vi har til en viss grad kunnet kompensere med digital tilstedeværelse og arrangementer, men samlet sett har vi vært mindre til stede i samfunnsdebatten i 2020 enn foregående år.
- **Grønne tips og hverdagsmiljøvern.** På våre egne nettsider og i sosiale medier ser vi at saker med konkrete råd og tips om hvordan man kan leve miljøvennlig er veldig populære. Vi opplever også interesse for de konkrete prosjektene vi driver i samarbeid med blant annet kommuner og fylkeskommuner.
- **Kampanjer.** I 2020 og 2021 har vi valgt å konsentrere mye ressurser på én stor kampanje, Klimadugnad. Målet er å engasjere folk bredt, med sikte på å påvirke stortingsvalget 2021. Vi har måttet endre planer om blant annet mobiliserende folkemøter, men kampanjen er likevel i gang. Vi er spente på om vi klarer å bidra til å gjøre valget 2021 til et klimavalg.
- **Å være en konstruktiv og løsningsorientert samarbeidspartner.** I tillegg til å levere formelle høringsinnspill til pågående prosesser, har vi også satt i gang og deltatt i samarbeid med ulike aktører innenfor fagbevegelsen, næringsliv, forskningsmiljøer og miljøbevegelsen. Mye handler om Stortingsvalget i 2021. Et hovedspørsmål her, er hvordan vi kan få til å mobilisere bredt og inkluderende for klimaomstillingen. Dette er blant annet tema i begge de tverrfaglige forskningssamarbeidene PLATON og INCLUDE, der vi i 2019 ble med som brukerpartnere og i 2020 har sittet i styrene.
I løpet av 2020 har vi også fått på plass flere lokale samarbeid, særlig i Trøndelag og Innlandet. Dette kan du lese mer om på side 10.
- **En demokratisk medlemsorganisasjon.** Vi har lagt mye vekt på å utvikle organisasjonen blant frivillige og gjennom å styrke og videreutvikle kontorene i Trondheim, Tromsø og Lillehammer, som beskrevet nærmere på side 10.

Satsingsområdene

Strategien prioriterer fire hovedområder, basert på kriteriene vesentlighet, mulighet for gjennomslag, at vi har kunnskap og eierskap og at temaet har folkelig appell.

Hvert satsingsområde har et langsiktig mål og et sett mer konkrete mål som opprinnelig ble satt for perioden 2019-2020. Landsmøtet 2020 utvidet strategiperioden til 2021.

Redusert forbruk og bærekraftig produksjon

Langsiktig mål: Forbruket i Norge skal være på et bærekraftig nivå.

Forbruket i Norge er ikke bærekraftig. Til tross for internasjonale forpliktelser som FNs bærekraftsmål og Paris-avtalen for å redusere klimagasser, har Norge fortsatt ikke tydelige mål eller politikk som vil være tilstrekkelig for å styre forbruket mot et bærekraftig nivå. Gjennom 2020 ventet vi fortsatt på stadig utsatte strategier fra regjeringen for både klima og sirkulærøkonomi.

På overordnet nivå var den største prioriteringen for Framtiden i våre hender i 2020 å få utarbeidet en rapport om forbruksbasert klimaregnskap. Dette er viktig fordi dagens måte å beregne klimagassutslipp på, ikke tar høyde for hvordan nordmenns forbruk er en viktig årsak til klimagassutslipp i de landene som produserer varer vi importerer. Rapporten ble skrevet av Asplan Viak og lanseres i 2021. Gjennom 2020 har Framtiden i våre hender løftet behovet for at staten vurderer og rapporterer på Norges forbruksbaserte utslipp.

Mål: Stortinget vedtar en etikkinformasjonslov

Vi har de siste årene lagt ned et betydelig arbeid i å få utredet og vedtatt en "etikkinformasjonslov" som redskap for å sikre bedre lønninger og arbeidsforhold for de som produserer våre varer i Sør. Etikkinformasjonsutvalget la frem sitt arbeid, herunder et forslag til det de kalte en «åpenhetslov» i november 2019. Det ble etterfulgt av en skriftlig høringsrunde med 77 innspill fra sivilsamfunn, offentlige institusjoner, interesseorganisasjoner og næringsliv. Av disse kom ett fra FIVH sentralt, to fra FIVH Oslo og FIVH Trondheim. I tillegg hadde FIVH mobilisert 4700 enkeltindivider til å stille seg bak et høringsinnspill forfattet av FIVH. Vi har bygget allianser for å sørge for en sterkest mulig lov, både gjennom Koalisjonen for ansvarlig næringsliv (KAN, hvor FIVH sitter i styringsgruppa), og i samarbeid med en rekke enkeltorganisasjoner.

Mål: Stortinget vedtar tiltak som øker levetid, reparerbarhet og resirkulerbarhet

Mål: Stortinget vedtar tiltak som gjør det mer attraktivt å leie, dele og gjenbruke.

Lite tyder på at vi vil få fullt gjennomslag for disse målene i inneværende stortingsperiode. Denne typen tiltak har vært en del av våre innspill til statsbudsjettene de siste årene, og vi jobber kontinuerlig for å påvirke strategien for sirkulær økonomi som har blitt utsatt en rekke ganger. Framtiden i våre hender har foreslått å bruke differensiert merverdiavgift som virkemiddel for å belønne mer sirkularitet, men dette kan tidligst bli en realitet i statsbudsjettet for 2022. Klima- og miljøministeren har imidlertid uttalt at de ser på hvordan man kan bruke skatte- og avgiftssystemet og rett til reparasjon for å fremme reparasjon og gjenbruk, så det er mulig med delvis gjennomslag i regjeringens strategi for sirkulærøkonomi.

Mål: Flere produsenter faser ut miljøgifter

Vi har de siste årene satt søkelys på bruken av miljøgiftene PFAS i en rekke forskjellige forbrukerprodukter, som matemballasje, kosmetikk, skismøring, barnetøy osv. Det er også et stort internasjonalt engasjement for utfasing av PFAS. Det har trolig bidratt til at McDonalds nå lover å fase ut PFAS fra sin emballasje. Kosmetikkmerket Clinique har fjernet PFAS som ingrediens i ett produkt hvor vi tidligere påviste skyhøye nivåer av denne miljøgiften. Norge forbereder, sammen med fire andre land, et forslag om gruppeforbud mot PFAS i EU, som forhåpentligvis vil bli vedtatt innen 2024. Vi har også sendt innspill til regjeringens nye varslede handlingsplan for en giffri hverdag, som etter planen skulle kommet høsten 2020, men har blitt utsatt. Vårt forslag om å innføre en kjemikalieavgift på prioriterte miljøgifter er imidlertid inkludert som en mulighet i et faglig innspill fra Miljødirektoratet til KLD som svar på oppdraget om å lage utkast til den nye handlingsplanen. Den endelige handlingsplanen venter vi fremdeles på. Dessverre ble skiidrettens beslutning om å stanse bruken av fluorholdige miljøgifter i skismøring utsatt til 2021/22-sesongen, men dette er like fullt et viktig framskritt.

Mål: Flere biblioteker og institusjoner begynner med utlån

Tidlig i strategiperioden har vi oppnådd noe på dette området, spesielt i Trondheim og Oppegård. Det åpner stadig flere "tingotek" og utlånsbibliotek rundt omkring. Mangeårig lokallagsleder og initiativtaker bak BUA Oppegård, Khan-Thanh Nguyen, ble i 2020 kåret til årets ildsjel av Oppegård kommune for sin innsats. I 2020 har pandemien lagt store begrensninger for hvordan lokallagene har kunnet jobbe med denne typen spørsmål.

Mål: Stortinget vedtar forbud mot unødvendig engangsplast

Dette målet er innfridd, selv om EU-parlamentets forbud først trer ikraft i 2021, også i Norge.

I oktober gjennomførte vi Plastutfordringen 2020, for andre gang. Gjennom bred deltagelse i befolkningen har vi mobilisert innbyggerne til plastreducerende tiltak. Til tross for pandemi, og at kommunene stod i en enorm omstilling og utfordring, nådde vi målsetningen om å få med 20 kommuner. Vi hadde deltagelse fra:

- 175 husholdninger
- 11 ungdomsskoler
- 13 videregående
- Totalt cirka 3000 direkte berørte deltakere.

Tilbakemeldinger fra skoler og husholdninger er at de synes prosjektet var gøy og lærerikt. 75 % av husholdningene som deltok svarer at de er mer motivert for å gjøre noe med plastproblematikken nå enn før prosjektet. Over 2/3 sier de lærte noe nytt.

Mål: Holdningsendring blant forbrukerne for redusert forbruk

I flere spørreundersøkelser bekrefter nordmenn et flertall mener at også forbruksendringer må til for å løse klimautfordringene. Dette viser både tall fra SIFO og Klimabarometeret, og understøttes av de mindre spørreundersøkelsene FIVH har gjort. For eksempel mener 50% at teknologi ikke er nok for å løse klimaproblemene, men at det også kreves endringer i livsstil. Vi har i 2020 satt i gang et eget prosjekt for å finne ut hvor robuste slike funn er, og for å følge holdningsendringer over tid.

Mål: Flere velger bort flyreiser og flere velger å ta toget.

På dette området ble 2020 et merkelig år. Den globale pandemien gjorde at antallet flyreiser stupte. Det gjenstår å se om dette fører til varige endringer i reisemønster. Vi tror dette delvis vil skje, både fordi mange nordmenn i 2020 har fått opp øynene for gledene med å feriere i eget

land, og for at mange jobberelaterte oppgaver kan løses uten å reise mellom byer for å ha et møte.

Trygg og bærekraftig tekstilindustri

Langsiktig mål: Arbeiderne skal ha levelønn og trygghet, og miljøavtrykket fra tekstilproduksjon skal være bærekraftig

2020 ble nok et vanskelig år for tekstilarbeidere. Covid 19-pandemien førte til stans i mange produksjonsskjedder. Fabrikker har stengt dørene, ofte plutselig og uten å kompensere arbeidere for arbeid de allerede har gjort. I land uten sosiale sikkerhetsnett er dette katastrofalt for mange. Samtidig ser vi flere eksempler på at globale merkevarerelskaper betaler store utbytter til aksjonærene.

Mål: Selskaper gir tryggere arbeidsforhold og levelønn

Mål: Selskaper gir større innsyn

Hovedsatsingen for FIVH på dette temaet er arbeidet for en etikkinformasjonslov, som vi lanserte som idé i 2016. Se over.

Vi har engasjert oss i 4 konfliktsaker («Urgent appeals») innenfor Clean Clothes Campaign-nettverket og 3 informasjonstiltak/kampanjer. Alle de 4 konfliktsakene er i Kambodsja. En av dem er vunnet - vi jobber videre med de andre tre. De andre aktivitetene handlet om å få selskapene til å ta ansvar for å betale arbeiderne det de har krav på til tross for produksjonsstans på grunn av korona, og lansering av rapport og påfølgende minikampanje mot IKEA for bedre arbeidsforhold på fabrikkene avdekket i rapporten.

Mål: Det blir enklere og billigere å reparere, bytte og gjenbruke klær.

På begynnelsen av året gjennomførte vi en shoppestoppkampanje i samarbeid med Tise og Natur og Ungdom, som fikk over 7000 påmeldinger. Senere har pandemien gjort det vanskeligere med praktiske arrangementer for å øke kompetanse og skape begeistring rundt reparasjon og gjenbruk. Til og med vanlige loppemarkeder har det vært lite av. Samtidig har vi fått til en del gjennom Klimadugnad-kampanjen, der arrangementer for bl.a. reparasjon har blitt gjennomført digitalt.

Se ellers tekst over om mer generelle politiske tiltak for å gjøre det mer attraktivt med reparasjon og gjenbruk.

Bærekraftig mat i et globalt perspektiv

Langsiktig mål: Maten skal produseres på en etisk og miljømessig bærekraftig måte

Nordmenn spiser for mye mat med høyt klima- og ressursavtrykk. Vi importerer store mengder fôr, beslaglegger store arealer og vannforbruk i andre land. Også norsk jordbruk har blitt stadig mer volumorientert og intensivt, og bidrar til forurensning, naturødeleggelser og utarming av økosystemene. Oppdrettsnæringen har fortsatt svært høye ambisjoner og har ingen troverdig bærekraftstrategi.

Vi ser samtidig flere lyspunkter. Etterspørsel og interesse for vegetarmat øker fortsatt, og det er større interesse enn før for hvilke muligheter norsk landbruk har for å øke produksjon av grønt og korn.

I 2020 var det en nedgang i total soyaimport til Norge. Landbruket fortsetter å redusere forbruket sitt av soya, som har blitt redusert med 20% siden 2016. Bondelaget vedtok i 2020 i sitt nye næringspolitiske program at de skal kutte soya fra regnskogland innen 2030. Oppdrettsnæringen har en annen tilnærming (se under), men også her ser det ut til at importen reduseres.

Mål: Norge innfører en matkastelov

Vi hadde forventet et forslag til en lov fra regjeringen i løpet av 2020, men det fikk vi ikke til tross for et tydelig stortingsvedtak. Derimot har vi fått signaler om skepsis i regjeringsapparatet, til tross for at regjeringspartiet KrF har vært en av de ivrigste forkjemperne for en slik lov. Regjeringen sier de jobber med å følge opp stortingsvedtaket, men det ser i skrivende stund ikke ut til at det blir lagt frem noe lovforslag for Stortinget i denne stortingsperioden.

Mål: Norske kommuner jobber aktivt for å redusere matsvinn

Samarbeidet med kommuner har vært vanskelig i 2020 på grunn av pandemien. Dermed måtte vi endre planene om omfattende undervisning blant annet på ungdomsskolene i Asker kommune. Vi utviklet raskt en god del alternativt, digitalt innhold, som gjorde at vi kunne opprettholde framdrift. Vi har også startet opp et prosjekt i samarbeid med Viken fylkeskommune om nye rutiner for å redusere matsvinn på sykehjemmene. Dette har faktisk latt seg gjennomføre godt under pandemien, fordi ansatte i større grad har hatt tid til å delta på vårt digitale opplegg.

Mål: Norsk oppdrettsnæring legger mindre beslag på globale fellesressurser

De tre soyaleverandørene som leverer til norsk oppdrettsnæring, har gått med på en sluttdato for avskoging som gjelder hele virksomheten deres. Det betyr at de ikke skal omsette soya som er fra områder avskoget etter august 2020. Det er første gang de har inngått denne typen forpliktelse.

Oppdrettsnæringa ser ut til å prioritere å videreføre sine innkjøp og forsøke å forbedre næringen fra innsiden heller enn å aktivt fase ut brasiliansk soya. Etterspørselen etter soya til oppdrett har tilsynelatende økt siden 2017 til et relativt høyt nivå («tilsynelatende» fordi vi ikke har offisiell statistikk på råvareforbruk i oppdrettsnæringa på samme måte som landbruket, og dermed må lene oss på importstatistikk og at selskapene frivillig oppgir informasjon om eget forbruk). Men et anslag basert på importstatistikk fra SSB tyder på at importen av soyaproteinkonsentrat (SPC) fra Brasil nådde en topp i 2019, og gikk ned i 2020.

Etiske og bærekraftige investeringer

Langsiktig mål: Bank- og finanssektoren er en drivkraft for et mer rettferdig og miljøvennlig samfunn

Utviklingen her er fortsatt positiv. Banker, fond og andre finansaktører skjerper sine krav til etikk og miljø, og tilgangen til kapital for grønne investeringer er nå så god at man snakker om risiko for en grønn boble. Dette handler mye om at finansbransjen har oppdaget at klimarisikoen er reell, og vil kunne få enorme konsekvenser fremover. Deler av finansbransjen ligger foran oljeselskapene i løypa, og det er ikke så underlig at det er enklere å flytte penger fra tradisjonell fossil energi til ny fornybar energi, enn å omstille store industrier og fysisk infrastruktur.

Mål: Oljefondet ut av fossil inn i fornybar energi

Statens pensjonsfond utland («oljefondet») har i 2020 ekskludert fire oljesandselskaper og fem kullskaper. Uttrekkene er basert på endringer i det såkalte «klimakriteriet» og «kullkriteriet»

som Framtiden i våre hender har fått gjennomslag for de siste årene. Oljefondet kvittet seg også i 2020 med en del av oljesektoren etter regjeringens vedtak fra 2019 om å trekke seg ut av oppstrøms oljeselskaper.

Mål: Investorer får økt åpenhet, bedre policy og investeringspraksis

Mål: Det skal være enkelt for kunder å ta bevisste bankvalg

Etisk bankguide har på få år klart å skape en konkurranse mellom bankene om åpenhet og forbedring av policy. I 2020-versjonen så vi en forbedring i gjennomsnittlig score fra 68 % til 75 % fra 2019. For første gang scorer alle bankene på de to øverste intervallene (over 60 %).

Mål: Investorer flytter penger fra verstinger til bærekraftige løsninger.

Mål: Investeringer i energi flyttes fra olje og gass til i fornybar energi.

I 2020 lanserte Storebrand en ny og omfattende klimapolicy. Som en konsekvens ble verstinger, som Exxon og Chevron, utelukket av Storebrand fordi de aktivt motarbeider klimaregulering, særlig i amerikansk politikk. Sparebank 1 Østlandet og Fana Sparebank er med i UNEP Fi initiativet CCCA som forplikter til å jobbe for oppfylging av Parisavtalen og leverte i 2020 første rapport om tiltak for å støtte og akselerere overgangen til lavkarbonsamfunnet.

KLP gikk inn i Copenhagen Infrastructure partners som skal investere i fornybar energi med 1,6 milliarder kroner i 2020. DNB annonserte i 2019 at de vil finansiere fornybar energi og infrastruktur med 450 milliarder kroner frem mot 2025, men har ikke rapportert volum på investeringer i 2020.

Vale, Eletrobras, Formosa, og mange flere ekskluderes av oljefondet og dermed av de fleste norske banker. I 2020 ble oljefondets klimakriterium anvendt for første gang. Det var fire oljeselskaper i Canda som ble ekskludert. Oljesandeksklusjonene i fire selskap som ble gjort av oljefondet finnes igjen hos andre norske investorer.

Organisatoriske mål

Langsiktig mål: Framtiden i våre hender skal være det naturlige førstevalget for alle de som vil engasjere seg for et mer rettferdig og miljøvennlig samfunn.

Fortsatt solid medlemsvekst er et betydelig lyspunkt i et ellers tungt år, og vi befester posisjonen som landet største medlemsorganisasjon for miljø og solidaritet. Dette skyldes at interessen i befolkningen for vårt arbeid fortsatt er til stede, og at vi klarer å være synlige og relevante. Men først og fremst handler det om et solid og grundig arbeid fra våre medlemsververe, som har klart å tilpasse aktiviteten innfor gjeldende smittevernregler.

Mål: Sterkere lokallag og regionlag, bl.a. ved opprettelsen av flere satsingssteder.

Mål: Mer gjennomslag lokalt og nasjonalt for FIVHs lokallag.

Mål: Flere aktive lokallag

Mål: Flere aktive frivillige

I løpet av 2020 har vi videre styrket regionkontorene i Trøndelag, Innlandet og Nord-Norge. Disse driver i hovedsak prosjektvirksomhet basert på lokal finansiering, innenfor områder som sirkulær økonomi, matsvinn, bærekraftig reiseliv og rydding av plast.

2020 har vært et krevende år for frivilligheten generelt i hele landet, inkludert Framtiden i våre henders lokallag. De fleste lokallagene har hatt redusert aktivitet. Det har preget oss alle, å ikke kunne møtes fysisk. Flere av de største og mest aktive lokallagene har imidlertid klart å overføre aktiviteten til digitale samlinger, for eksempel digitale vegetarmatkurs og plantekurs. Flere lokallag i områder med relativt lavt smittetrykk har klart å opprettholde mye av aktiviteten, særlig de som prioriterer utendørsaktiviteter.

Pandemien har gjort at vi som organisasjon har gjennomført langt flere webinarer enn tidligere, og mange av disse har da også vært tilgjengelige for lokallag og lokale aktivister. Derfor føles det på et vis også som om ansatte på hovedkontoret og frivillige andre steder i landet har kommet nærmere hverandre. Hovedkontoret har også besøkt lokale møter via Zoom og Teams. Vi har flyttet nasjonale samlinger og landsmøtet inn i digitale flater, noe som ikke gir den samme kontakten, men som har fungert ganske bra. Det er mange digitale erfaringer vi kan ta med oss og bygge videre på når samfunnet igjen åpner opp.

Den store satsingen vår ut mot lokallag og aktivister i 2020 har vært satsingen på Klimadugnad, en langsiktig kampanje fram mot stortingsvalget i 2021. Her har vi også klart å bygge noen aktivistnettverk på tvers i organisasjonen via digitale verktøy, og en del lokallag har deltatt med både digitale og fysiske arrangementer selv om rammene for kampanjen i stor grad ble endret da mange av aktivitetene vi hadde planlagt ble umulig å gjennomføre.

Mål: 38.000 medlemmer ved utgangen av 2020, og en utvikling mot 50.000 medlemmer innen Framtiden i våre henders 50-årsjubileum i 2024.

Mål: Medlemsinntektene skal vokse med minst ti prosent i året.

Medlemstallet i Framtiden i våre hender steg i 2020 fra 38.141 til 42.441. Dette er en økning på 4.300 medlemmer eller ca 11%. Det er vi stolte over å ha klart selv om pandemien begrenset ververarbeidet dette året. Vi ligger godt an til å nå 50.000 medlemmer til 50-årsjubileet.

Medlemsinntektene (inkludert økonomiaksjoner og faste givere) har økt fra kr 18.949.582 i 2019 til 23.316.086 i 2020. Dette utgjør en vekst på ca 23%.

De gode resultatene skyldes hovedsakelig to faktorer. Medlemsvervingen i 2019 ga full uttelling økonomisk i 2020 fordi de fleste nye medlemmene betaler månedlige beløp. Dermed vil medlemmer vervet underveis i året gi full økonomisk uttelling påfølgende år. I tillegg klarte vi å gjennomføre vervingen nesten som planlagt til tross for pandemien. Ingen ververe eller andre ansatte ble smittet på jobb. En viktig grunn til dette er at Framtiden i våre hender bruker egne ansatte ververe, som får solid opplæring og løpende oppfølging.

Likevel fikk pandemien negative konsekvenser. Anslagsvis mistet vi 5-10% av vervetid, medlemmer og medlemsinntekter på grunn av pandemirelaterte tilpasninger.

Restriksjonene ga også utslag i frafallet blant medlemmer. Høsten 2020 mistet vi dobbelt så mange medlemmer som vanlig, ca 100/uke mot normalt ca 50. Vi gjennomførte derfor en spørreundersøkelse for å få klarhet i hva dette skyldes. Hovedårsaken ser ut til å være dårligere personlig økonomi som følge av koronatiltak.

I tråd med langsiktig strategi, økte vi satsingen på digital verving i sosiale medier. Takket være egenproduserte filmer der vi bruker ververe og ansatte som skuespillere klarte vi å verve 1.285 betalende medlemmer her. Det er sammenliknbart med 2020. Vi er likevel fornøyde med tallet siden vi både opplevde nedstengning av annonsekontoer høsten 2020 og at kommunikasjon på Facebook ble merkbart mer krevende enn før.

Ansatte og HMS

31.12.20 var det 41 ansatte i faste stillinger fordelt på 35,1 årsverk. I tillegg har fire av lokallagene status som satsningssteder med tilknyttede deltidsstillinger, i 20%. Det har også vært et stort antall midlertidige ansatte gjennom året. Dette er i all hovedsak ververe i sesongbasert arbeid, og vikarer for ansatte i permisjoner.

Framtiden i våre hender er knyttet til tariffavtalen mellom Handel og kontor og Hovedorganisasjonen Virke. Partsamarbeidet er også regulert av lokale avtaler, og jevnlig møter mellom ledelse og fagforening.

Gjennomsnittslønn var kr 480.578. Leder tjener 583.500,- pr år. Det er ikke signifikante lønnsforskjeller mellom kjønnene. Partene gjennomførte lokalt lønnsoppgjør sent høsten 2020, og ble enige om et nytt lønnsystem og en lønnsøkning for alle ansatte. Lønnsystemet er et stillingsbasert garantilønnsystem.

Framtiden i våre hender har en innskuddsbasert tjenstepensjon i Storebrand. Innskuddet utgjør 7% av den ansattes lønn. Organisasjonens andel er 5% og den ansatte andel er 2%. Ledelsen er omfattet av den samme pensjonsordningen som øvrige ansatte. Vi har også en AFP-ordning. De ansatte har fem uker ferie. Fire uker og to dager avtales med nærmeste leder. De tre siste dagene legges fast på arbeidsdagene i påskeuka. I tillegg gis det fri med lønn i romjula. Vi har en gunstig avtale om redusert arbeidstid for alle ansatte.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Det er liten endring i sykefraværet fra 2019 til 2020. Det egenmeldte fraværet utgjorde under 1 %, omtrent likt som i 2019. Framtiden i våre hender praktiserer kortere arbeidstid og fleksible hjemmekontorordninger. På grunn av Korona-situasjonen og utstrakt bruk av hjemmekontor, ble

det kjøpt inn ekstra datautstyr (skjermer, tastatur, docking og headset) for å forbedre arbeidssituasjonen i hjemmekontorene.

Likestilling: Av de 41 fast ansatte ved hovedkontoret er 28 kvinner og 13 menn. Ledergruppa består av tre menn og fire kvinner. Vedtektene slår fast at de landsmøtevalgte medlemmene av hovedstyret med varamedlemmer skal settes sammen slik at det har bredest mulig erfaringsgrunnlag fra organisasjonens arbeidsområder og lokallagsarbeid. Geografisk og kjønnsmessig representasjon skal tilstrebes. Valgperioden for alle tillitsvalgte er to år. Tillitsvalgte kan gjenvelges inntil tre ganger. Hovedstyrets leder og nestleder velges ved særskilte valg. Kravene er oppfylt.

Framtiden i våre hender har ingen innsatsfaktorer eller produksjonsprosesser som påvirker det ytre miljø i vesentlig grad. Vi har gjort en rekke tiltak for å redusere miljø- og klimabelastningen fra vår virksomhet, deriblant investering i videokonferanseutstyr og etablering av Microsoft Teams som intern kommunikasjonsplattform i 2018. Dette gjorde overgangen til en heldigital hverdag og hjemmekontor enklere i 2020. Vi er sertifisert som miljøfyrtårn, følger grønne innkjøpsrutiner ved alle innkjøp, og vi kjøper inn økologiske og etisk merkede produkter. Hovedkontoret skaper svært lite avfall, som kildesorteres i tråd med Oslo kommunes retningslinjer. Reisevirksomhet gjøres så langt som mulig med miljøvennlige transportmidler, men har i 2020 vært så godt som ikke-eksisterende.

Framtiden i våre hender er IA-bedrift. Verneombud er Jon-Øivind Holth og HMS-ansvarlig er Line Kviberg.

Økonomi

Regnskapet og balansen for 2020 viser inntekter på 47,4 millioner, som er en økning på 7,8 millioner eller nesten 20% sammenliknet med 2019. Med kostnader på 46,2 fikk vi et resultat på 1,1 millioner. I dette resultatet ligger imidlertid 1,5 millioner *svakere* resultat fra medlemsvervingen, riktignok fra et ambisiøst budsjett. Når vi likevel fikk et positivt resultat, skyldes dette en andel av en arv på om lag 2 millioner, og at vi hadde noe underforbruk på grunn av korona-avlyste aktiviteter.

Det er styrets vurdering at organisasjonen har en sunn økonomi, og det har vært viktig å styrke satsingen på alle organisasjonens arbeidsområder, inkludert ansettelse av regionkoordinatorer og videre styrket satsing på medlemsverving. I tillegg valgte organisasjonen høsten 2020 å prioritere etablering og oppbygging av en ny politisk avdeling.

Egenkapitalen er på 10,5 millioner, og styrets forutsetning om at tre måneders drift skal være dekket, er ivaretatt med god margin. Det meste av egenkapitalen er plassert i Cultura Bank. I tråd med styrets vedtak i møtet 24. september er nå litt over 3 millioner av egenkapitalen plassert i rentefond hos Storebrand.

Styrets arbeid

Styret behandlet i 2020 52 saker på sju styremøter. På hvert styremøte går styret gjennom orienteringer om hva som har skjedd i organisasjonen og status for gjennomføring av gjeldende strategi. I tillegg har styret behandlet saker om:

- Godkjenning av Oslo studentlag, Trondheim studentlag, Kristiansand og Tromsø som satsingssteder for 2020-21.
- Budsjettrevideringer
- Kanalstrategi

- Justering av strategiske prioriteringer ut 2020 i lys av koronakrisen
- Godkjenning av årsmelding og regnskap 2019
- Godkjenning av Bodø studentlag
- Flere saker om å forberede landsmøtet 2020, inkludert vedtektsutvalgets forslag til vedtektsendringer, forlengelse av strategi, endringer i politisk plattform, metodiske videreutviklinger i 2021, og en sak om støtte fra sparebanker
- Inaktive lokallag
- Endringer i retningslinjer for LNU-støtte
- Disponering av overskuddskapital
- Budsjett 2021
- Evaluering av landsmøtet
- Retningslinjer for styrets arbeid og møteplan i 2021
- Prosess for å utvikle strategi 2022-2025
- Innføring i FIVHs økonomi og budsjetteringsrutiner

Styrets sammensetning

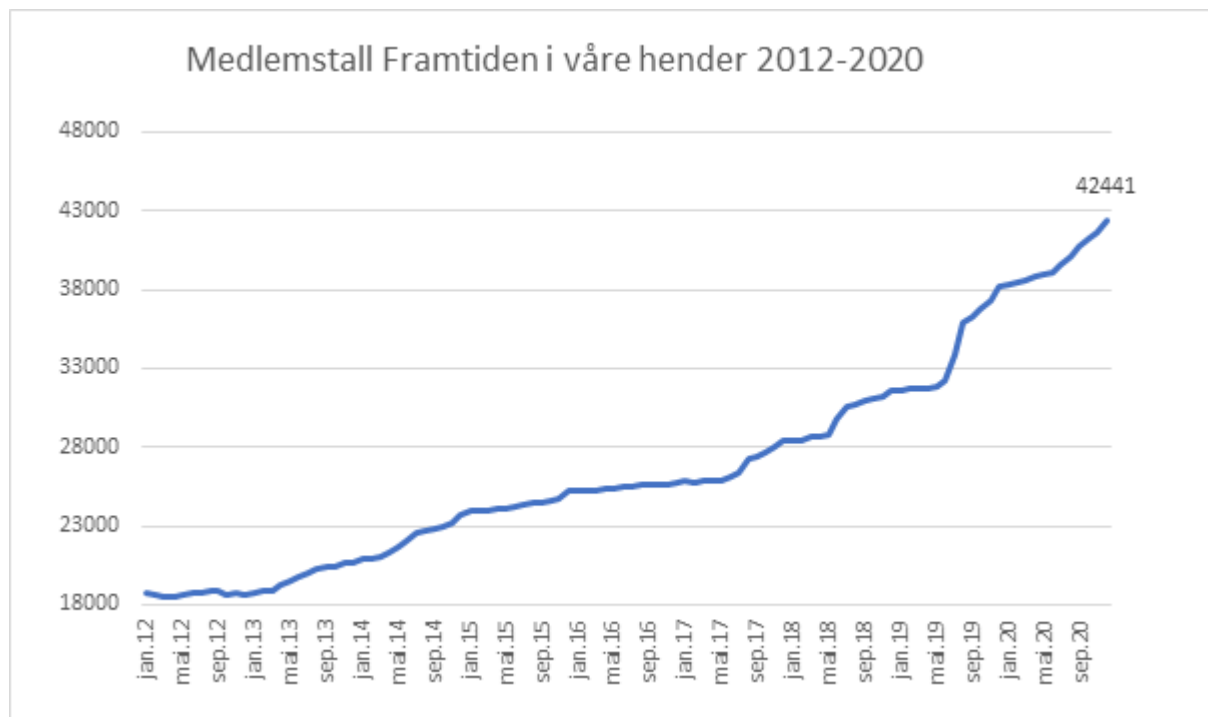
Styret for det meste av 2020 ble valgt på landsmøtet 2018. På landsmøtet i november 2020 ble det valgt et nytt styre.

	2018-2020	2020-2022
Styreleder	Elin Enge	Øyvind Eggen
Nestleder	Erik Lunde	Nini Hæggernes
Styremedlem	Vivi Marie Lademo Storsletten	Håkon Lindahl
Styremedlem	Jonas Vevatne	Jonas Vevatne
Styremedlem	Irene Hirsti-Kvam	André Seljestad Knudsen
Styremedlem	Aysha Hussain	Sherry Hakimnejad
Styremedlem	Jan Fritjof Knudsen	Kirsten Helene Teige
Styremedlem	Dag Nagoda	Mari Gjengedal
Ansattes representant	Astrid Bjerke	Jonas Ådnøy Holmqvist

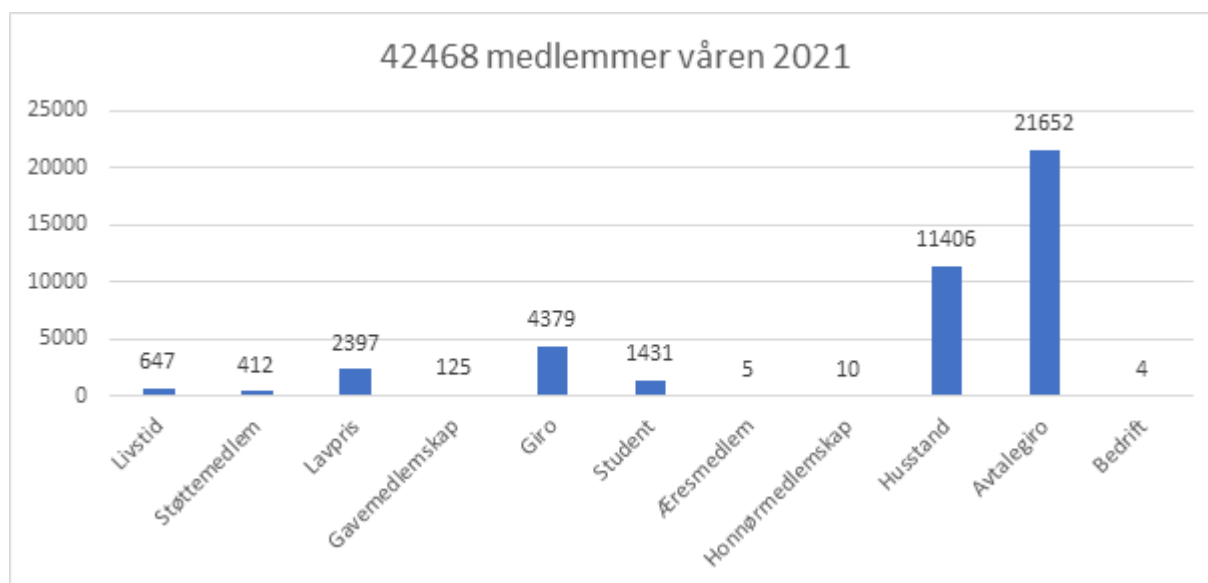
Vedlegg 1: Statistikk

På de neste sidene følger statistikk som viser medlemsutviklingen og kommunikasjonsarbeidet

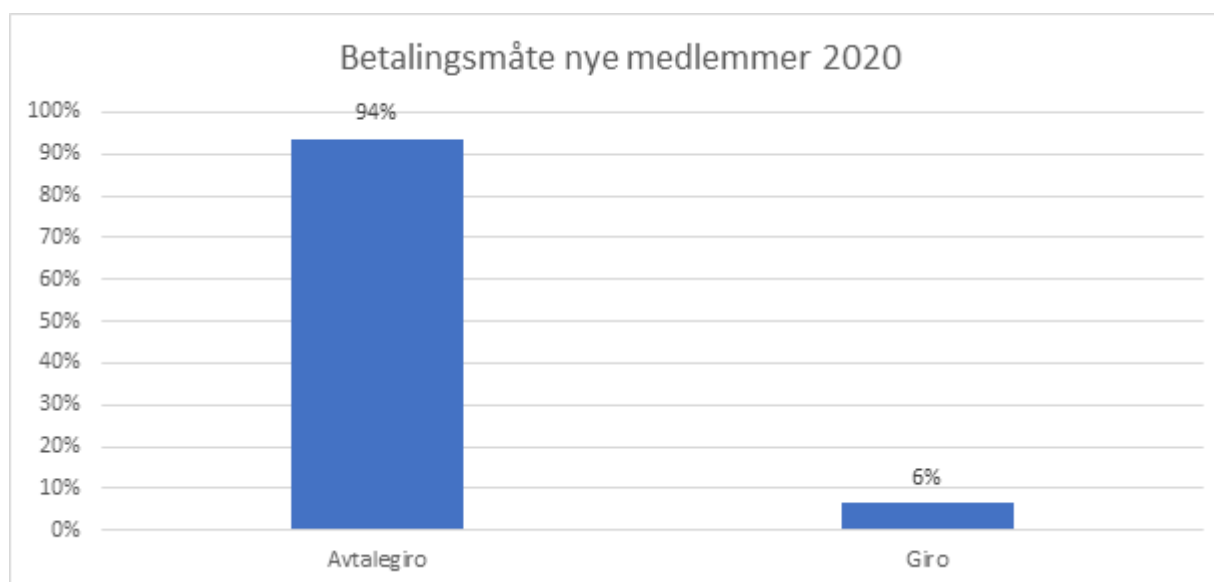
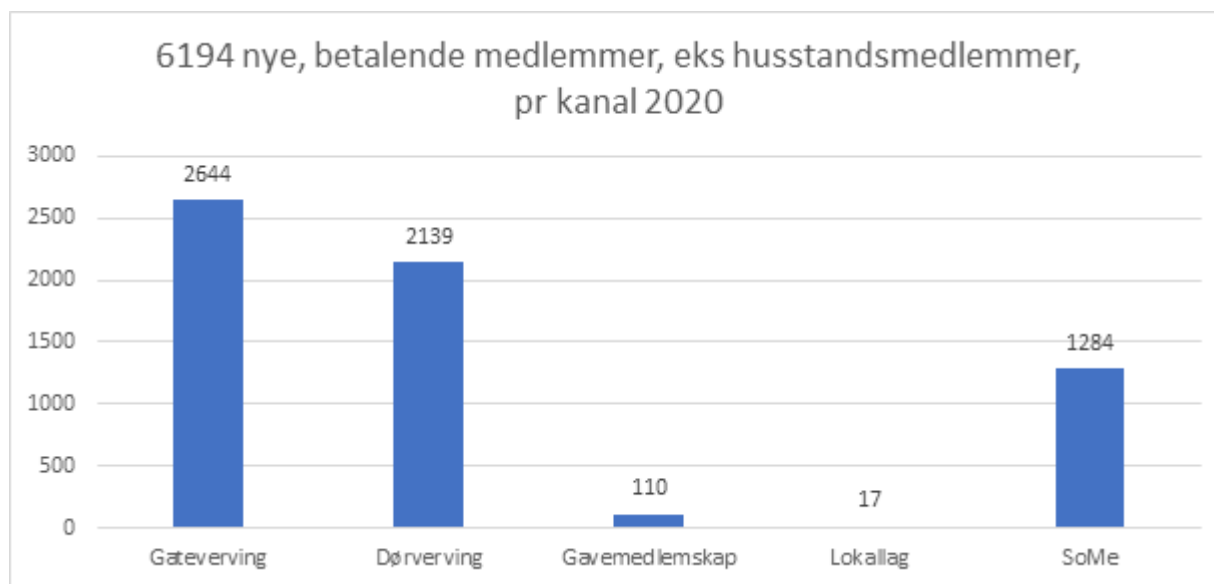
Medlemsutviklingen

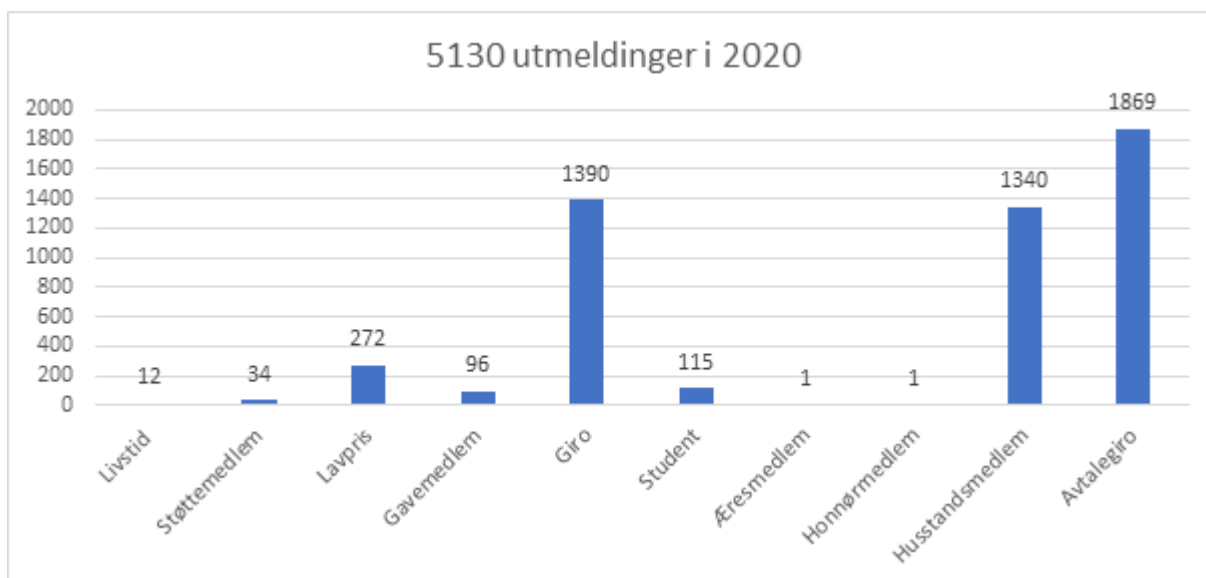
Medlemsmassen 31.12.2020

Inn- og utmeldinger

Om lag halvparten av utmeldingene er «passive utmeldinger», altså medlemmer som unnlater å betale medlemskontingent og dermed fjernes automatisk. Utmeldingene har ligget ganske stabilt rundt 10% av medlemsmassen, noe som er i tråd med andre organisasjoner og våre forventninger. Høsten 2020 lå tallet imidlertid høyere, som beskrevet over.

Tabell 1 Kontingentsatser 2020

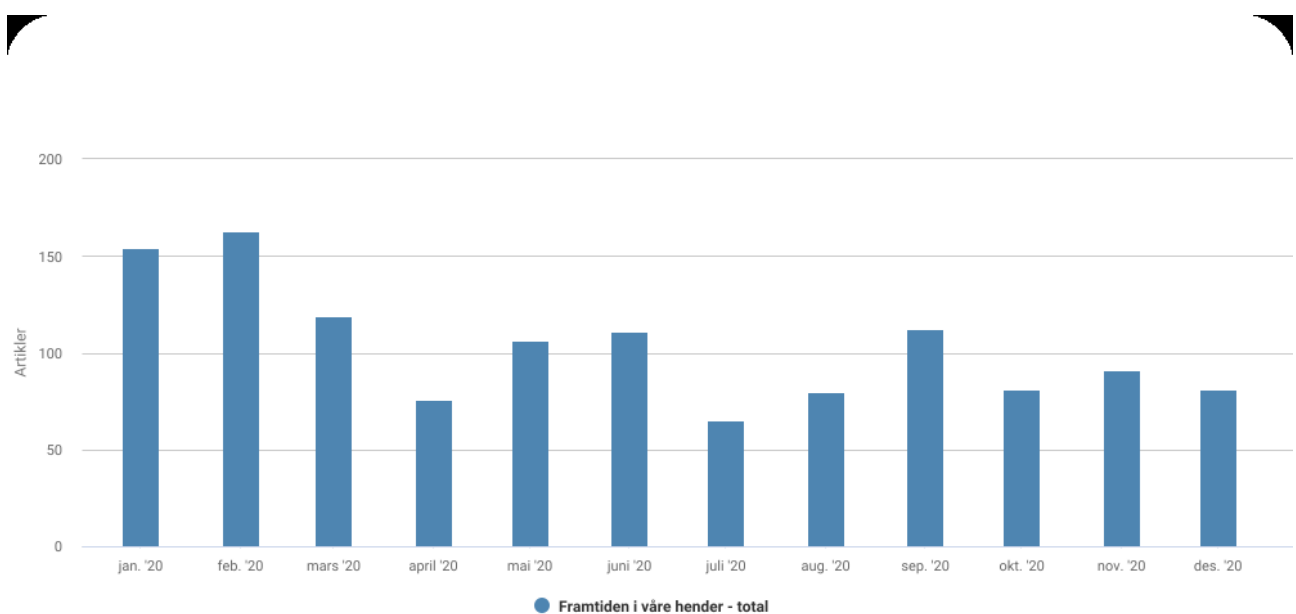
Medlemskap	Kr 400,-/år
Student/lavinntektsmedlem	Kr 250,-/år
Livstidsmedlem	Kr 7500,-/år
Givermedlem	Fra kr 500,-/år
Avtalegiromedlem	Fra kr 80,- /mnd

Kommunikasjon

Mediedekning

Korona har preget mediebildet i 2020 og gjort det krevende for oss å komme på med våre saker. Vi ser derfor en nedgang i antall medieoppslag hvor Framtiden i våre hender er nevnt i 2020, sammenliknet med 2019 og 2018. Totalt er vi nevnt i 1239 oppslag, sammenliknet med 2217 i 2019 og 2141 artikler i 2018. Her er det snakk om alle medieoppslag, både saker der vi er nevnt som en kilde, og saker hvor vi har større uttalelser. Vi er likevel solid til stede i mediebildet gjennom hele året.

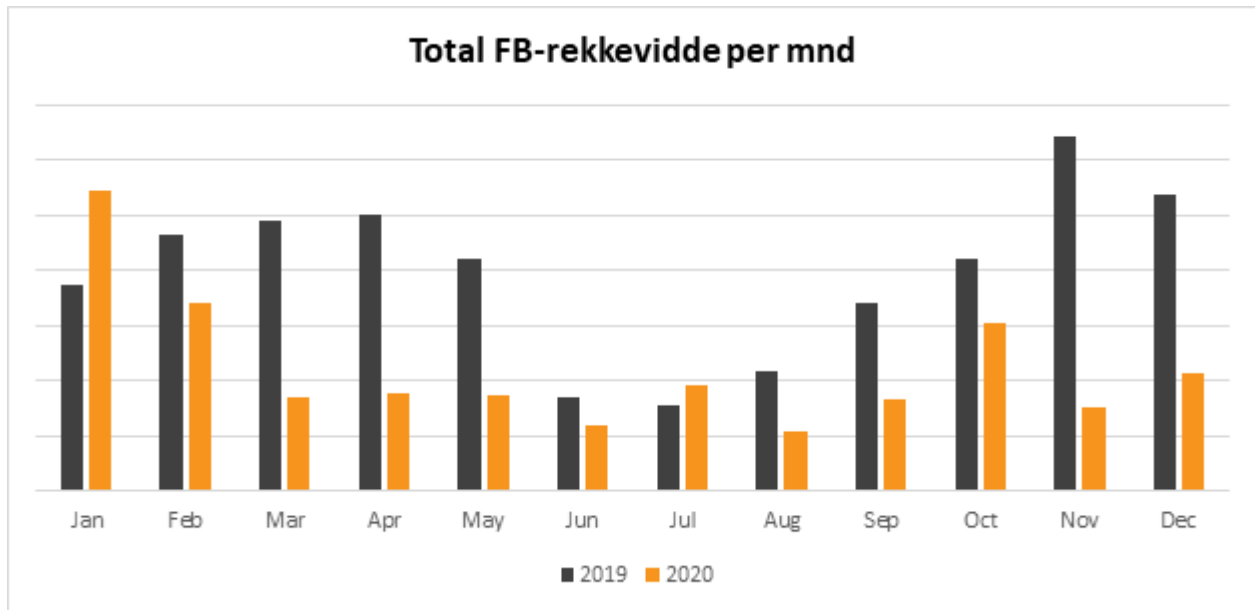
Sosiale medier

På sosiale medier var Facebook den kanalen vi prioriterte høyest med Instagram på en sterk andreplass. Vi har også en Twitter-konto, men den har lav prioritet.

Facebook

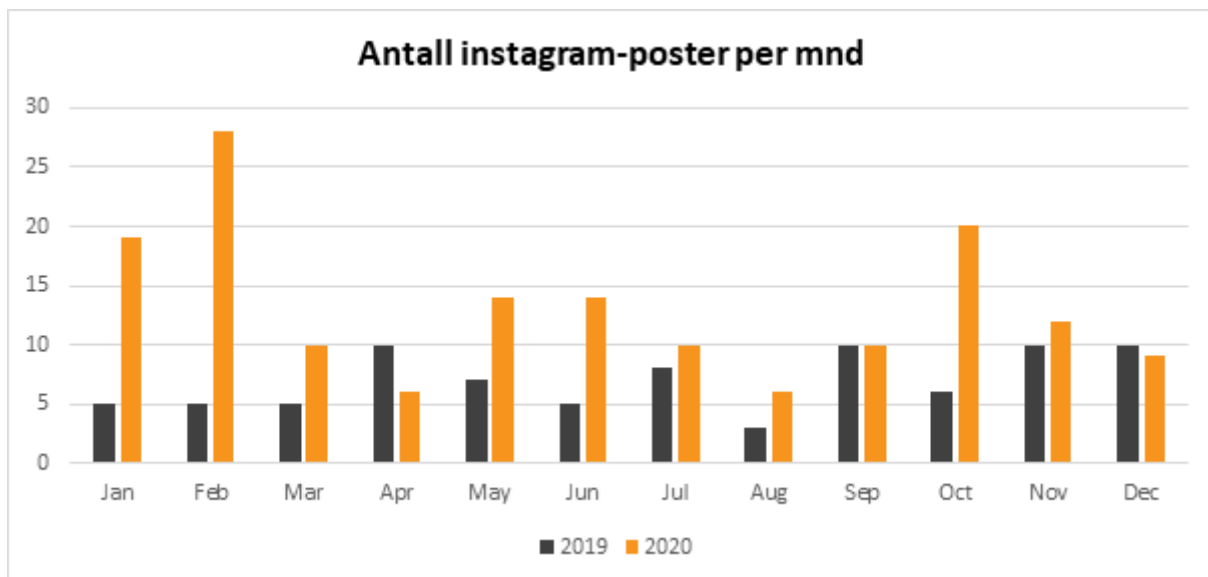
På Facebook ser vi en betydelig nedgang i rekkevidden gjennom 2020. Rekkevidden til et innlegg er antallet personer som har fått innlegget i «feeden» sin, og den totale rekkevidden er alle innleggenes rekkevidde sammenlagt. Mens vi i 2019 så en oppgang for første gang på et par år, så kom den totale rekkevidden i 2020 på 5,3 millioner. Dette er en nedgang på 43% fra 2019. På grafen nedenfor kan vi se at det tydeligste fallet kommer i mars når pandemien virkelig gjør sitt inntog i landet. Årsaken til dette er antakeligvis en kombinasjon av at følgerne våre endrer fokus og at vi har mindre å lage poster om. Det første kan vi se gjennom en nedgang i gjennomsnittsrekkevidden per post vi legger ut. Hver enkelt post når altså ut til færre folk enn ellers. Det andre ser vi at vi legger ut

betydelig færre poster. Det er mindre fokus på arbeidsfeltene våre i media og færre saker å lage poster om.

Instagram

På Instagram har vi nesten doblet antallet poster i 2020 (84 vs 154 poster). Dette er en konsekvens av en satsning som innebærer at vi har brukt mer ressurser til å lage grafisk innhold som egner seg for både Instagram og Facebook. Antallet følgere har også økt i takt med dette og gått opp med 5700 (fra uke 14 i 2020 til uke 14 i 2021). Dette tilsvarer en 25 % økning.

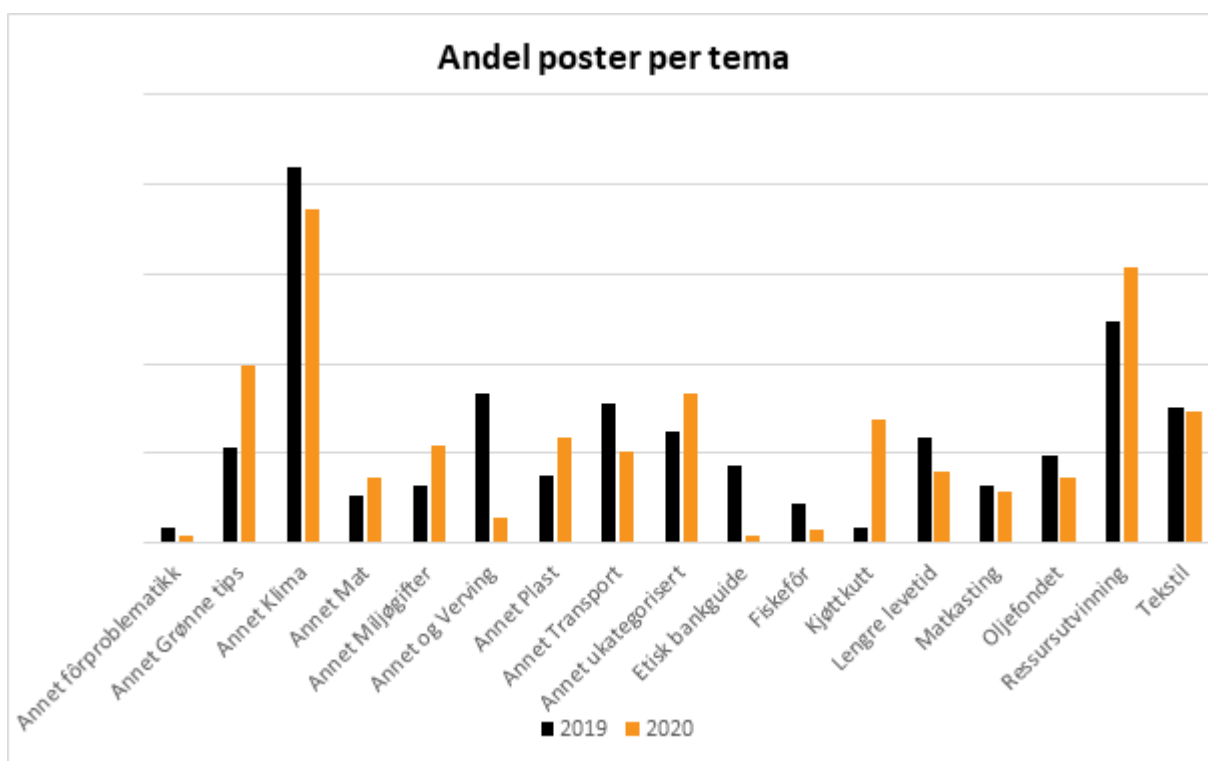
Nettsidene

Nettsidene har fremdeles et høyt antall sidevisninger. I 2020 ble det totalt 1.219.971 sidevisninger. Dette er en 10 % nedgang fra 2019, men er fremdeles høyere enn 2018. Fordelingen i hvor trafikken kommer fra holder seg omtrent lik som 2019 med 50 % fra søkemotorer og 21 % fra sosiale medier.

Prioritering av temaer

Hvilke temaer vi poster mest om holder seg i stor grad likt som vi kan se på denne grafen. Siden det var en del flere poster i 2019 bruker vi her andelen av det totale antallet poster, og ikke antallet poster per tema. Noen tydelige forskjeller ser vi likevel. Vi har postet en høyere andel grønne tips. «Annet og verving» har vi derimot postet betydelig mindre av fordi disse postene ikke har vekket spesielt mye interesse. Det samme gjelder Etisk bankguide hvor vi har betydelig færre poster. Dette kan i tillegg ha med å gjøre at det faktisk ble publisert to utgaver av Etisk bankguide i 2019, mens det i 2020 bare har kommet en ny. Kjøttkutt har hatt en betydelig økning. Dette er nok til dels fordi det har fått en del fokus som mulighet i Klimadugnad.

Det er også verdt å understreke at den lavere andelen på «annet klima» skyldes at postene vi har laget i Klimnadugnad-kampanjen først og fremst er kategorisert under andre temaer.

Framtiden i våre hender
Mariboës gate 8, 0183 Oslo
(+47) 22 03 31 50 - post@framtiden.no
www.framtiden.no

Vi jobber for en rettferdig
verden i økologisk balanse.

**Framtiden i
våre hender**